

zaaknummer 2011 T 552 (2)

Datum beslissing 15 mei 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op ,
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te [plaats]

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven tot [datum] lid van de congregatie van de fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 augustus 2012.

Op 2 oktober 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciaal Overste van de congregatie van de fraters van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart, fraters van Utrecht.

Op 24 april 2013 heeft te [plaats] een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hekster voornoemd.

Namens de congregatie is verschenen frater [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager stelt dat hij in het schooljaar 1959/ 1960 eenmalig door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Klager voert daartoe aan dat hij in dat schooljaar leerling was van de zesde klas van de [naam]school in [plaats], een R.-K. Opleidingsschool voor jongens.

Op enig moment in dat schooljaar moest klager met vijf andere jongens uit de klas naar de gymzaal gaan, waar door aangeklaagde portretfoto's van de jongens zouden worden gemaakt. Klager was in die tijd een mooi jongetje met blonde krullen, een "Jezuskind" volgens een tante. Het was de bedoeling dat de jongens deze foto's mee naar huis kregen. Nadat de foto's waren gemaakt, stuurde aangeklaagde alle jongens weer de gymzaal uit, behalve klager. Deze

moest achterblijven. Aangeklaagde begon vervolgens klager uit te kleden, althans het bovenlijf moest ontbloot. Klager moest rechtop op de springbok zitten en aangeklaagde frunnikte eerst de ene schouder bloot, dan de andere en maakte intussen foto's. Klager herinnert zich dat aangeklaagde eindeloos aan hem zat te plukken en hem vervolgens opdroeg zelf zijn trui en hemd uit te trekken. Klager durfde dit niet te weigeren, maar voelde zich hoogst onprettig. Opnieuw werden toen foto's van klager gemaakt. Deze foto's heeft klager echter nooit mee naar huis gekregen.

2.2 Klager heeft over dit gebeuren aan zijn moeder verteld. Zij geloofde hem echter niet. Klager moest juist blij zijn met een klein beetje extra aandacht. Thuis was klager met vijf zussen en een vader die veel weg was.

Klager stelt voorts dat hij het gebeuren beschouwt als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure. Hij voert daartoe aan dat er sprake van was dat iemand, een gezagsdrager, zonder toestemming foto's neemt van een door hem achtergehouden, half ontblote jongen, die bijna in de puberteit komt.

2.3 De echtgenote van klager heeft verklaard dat klager haar al in 1974 heeft verteld over het misbruik door deze frater en ook nog over het misbruik door een andere frater in datzelfde schooljaar. Tegen deze andere frater heeft klager ook een klacht ingediend en deze zaak wordt behandeld onder nummer 2011 T552 (1).

2.4 De herinnering aan deze slechte ervaring met aangeklaagde is gedurende het hele leven van klager steeds teruggekomen. Klager heeft zaken nooit groter willen maken dan ze zijn, maar nu hij ouder wordt, wil hij er toch graag een punt achter zetten. Nare herinneringen kan je niet blijven wegstoppen, aldus klager.

In 2010 heeft klager een melding gedaan bij Hulp en Recht, waarna hij uiteindelijk werd doorverwezen naar de fraters van Utrecht. Met de Overste van de fraters heeft klager een goed gesprek gevoerd. Om toch een eind te maken aan het nare gevoel, dat klager al jaren met zich meedraagt, is klager deze procedure gestart.

De zus van klager heeft verklaard dat klager zij hele leven moeite heeft gehad met het leggen van sociale contacten. Klager is van oordeel dat een van de oorzaken zeker gezocht moet worden in het vroege seksueel misbruik.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal Overste heeft in zijn eerste schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek naar de persoonsgegevens in de archieven van de Commissie Deetman geen aanwijzingen voor seksueel misbruik hebben opgeleverd. Het is bekend dat aangeklaagde vaker foto's maakte als hobby. Aangeklaagde was ook lid van de fotoclub [afkorting] ([naam]) en er was een donkere kamer. Aangeklaagde heeft in 1968 de congregatie verlaten, is getrouwd en heeft een kind gekregen.

Ter zitting heeft de Provinciaal Overste verklaard dat hij op 20 mei 2010 een gesprek heeft gehad met klager en diens echtgenote. Het verhaal van klager acht de Provinciaal Overste dermate oprecht, dat hij het gebeuren aannemelijk acht en dat hij wil erkennen dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden.

De Provinciaal Overste heeft zich ten slotte bereid verklaard nog eens met klager in gesprek te gaan en de mogelijkheden te onderzoeken om in een speciale viering vergiffenis te vragen voor het seksueel misbruik.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Klager heeft gesteld dat er van hem door aangeklaagde foto's zijn gemaakt, dat deze foto's behalve portretfoto's, ook foto's van het half ontblote lijf van klager zijn geweest, dat klager hiertoe door aangeklaagde eerst werd geëtaleerd met half ontblote schouders en vervolgens werd gesommeerd zijn trui en hemd uit te doen, en dat zulks tegen de wil van klager gebeurde. Naar het oordeel van de Klachtencommissie zijn dat handelingen en/of gedragingen die door een buitenstaander objectief bezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als ongewenste, seksueel getinte handelingen of gedragingen, zeker bezien in het licht van die tijd. De handelingen kunnen derhalve in redelijkheid geduid worden als handelingen zoals omschreven in artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

De Klachtencommissie is van oordeel dat klager zijn verhaal op een authentieke wijze en met veel details heeft verteld, zoals het ontbloten van de ene schouder en dan weer van de andere en het gefrunkik aan de kleding door aangeklaagde.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door het verhaal van de echtgenote van klager, aan wie hij het gebeuren al in 1974 heeft verteld.

Op grond van bovenstaande acht de Klachtencommissie, met de Provinciaal Overste, het aannemelijk dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie zal dan ook adviseren de klacht gegrond te verklaren.

4.4 Het behoeft geen betoog dat aangeklaagde misbruik heeft gemaakt van zijn gezag en van de afhankelijkheidsrelatie van een jongetje uit de zesde klas met mooie blonde krullen. De Klachtencommissie acht dit hoogst kwalijk. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde heeft geen enkel respect gehad voor de gevoelens van deze jongen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Klager heeft niet om een financiële vergoeding verzocht. De Klachtencommissie wijst klager op de mogelijkheid om, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciaal Overste, zich voor het verkrijgen van schadevergoeding te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de congregatie van de fraters van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart, fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. Th.M. Bronzwaer en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.